

Кудінов О.М.*аспірант кафедри економіки, підприємництва та маркетингу,
Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»*ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3196-2520>**Kudinov Oleksandr***National University "Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic"*

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ БЮДЖЕТНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

ANALYSIS OF THE EFFICIENCY OF BUDGET DECENTRALIZATION OF THE TERRITORIAL COMMUNITIES OF POLTAVIA REGION

Анотація. В умовах активної Євроінтеграції Україні необхідно провести низьку реформ, щоб відповідати європейським стандартам. Низьку реформ Україна почала активно реалізовувати у 2015 році. Одна із суттєвих реформ що змінила адміністративний розподіл країни стала реформа децентралізацій, яка уособлює в собі утворення нових територіальних об'єднань – об'єднаних територіальних громад. Базовою формою реформи децентралізацій є бюджетна (фінансова) децентралізація мета якої полягає в утворенні самостійних, незалежних територіальних громад враховуючі її природні, трудові ресурси, географічне положення, соціальний статус, потреби та внутрішні можливості. У наковій статті розглянуто питання ефективності використання бюджетних коштів на прикладі територіальних громад Полтавської області. Для оцінки ефективності було застосовано п'ять критеріїв економічної оцінки використання бюджетних коштів. За результатами розрахунків було виявлено, що реформа є дієвою оскільки більшість показників мають тенденцію до покращення однак частка громад, що досягають всі п'ять критеріїв до еталонного рівня є досить малою. Однак громади на сьогоднішній день не використали повністю свій потенціал та розлюбляють стратегії сталого розвитку на майбутні роки. Тому за умови подолання зовнішніх загроз, можна спостерігати покращення показників ефективності бюджетної децентралізацій.

Ключові слова: ефективність, бюджетна децентралізація, територіальна громада, критерії, бюджет.

Постановка проблеми. Глобалізаційний розвиток економіки активно еволюціонує в умовах розширених світових економічних відносин. Світ шукає загальну економічну модель, яка матиме елементи світової рівноваги та задо-

вольнятиме всі країни світу. У XIX столітті створено низьку союзів держав, котрі створюють суспільні цінності та мають намір утворення однотипної адміністративно-управлінської моделі. Потужним союзом європейського континенту є Європейський союз котрий впровадив внутрішню фінансову систему для всіх країн її учасників, єдину адміністративну-управлінську систему та спільні європейські цінності. Попре те кожна країна по своєму унікальна і має свої стратегічні бачення розвитку, які не співпадають з баченням інших країн. З однієї сторони нібито це є загрозою суспільного союзного розвитку, але іншою стороною різне бачення глобальної економічної системи може слугувати, як інструмент економічної еволюції. Однак Європейський союз має чіткі вимоги до країн, що прагнуть бути його союзником. Відповідно перед Україною, в умовах активної Євроінтеграції, були поставлені завдання, які необхідно виконати, щоб стати повноправним членом Європейського союзу. Так, у 2015 році в Україні було затверджену низьку реформ, що продовжують свою дію і на сьогодні. У процесі Євроінтеграції Україні необхідно було подолати низьку зовнішніх та внутрішніх викликів [1].

Однією із найбільш вагомих реформ в Україні є процес децентралізацій в результаті реалізації якої було утворено нові територіальні об'єднання – об'єднанні територіальні громади. За основу реалізації реформи Україна перейняла досвід сусідньої Польщі оскільки країни мають схожість у адміністративному розподілі. Але сам процес децентралізацій в Україні реалізується інакше ніж як це відбувалося в Польщі, оскільки країни мають різні умови розвитку. Основними відмінностями між Україною та Польщею, в

контексті реформи децентралізації, є те, що в Україні одночасно проводяться реформи зміни у адміністративно-територіальній системі та у системі органів місцевого самоврядування, а у Польщі зазначені реформи правились окремо, поетапно. Другою вагомою відмінністю є принцип розподілу новоутворених територіальних одиниць: Якщо в Україні діє принцип добровільності, то в сусідній Польщі – примусовий територіальний розподіл. Звичайно існують і інші внутрішньополітичні та соціальні відмінності, що однозначно вплинули на процес децентралізації в Україні [2].

Однією із форм децентралізації є бюджетна децентралізація, яка несе за собою сенс делегування повноважень місцевим органам самоврядування з метою саморегулювання у питанні наповнення та розпорядження фінансовими ресурсами [3]. Фінансова (бюджетна) децентралізація має мету утворити самостійні, фінансово незалежні територіальні одиниці, які при вдалій стратегії розвитку мають стати економічно-потужними територіальними угрупованнями. Після 8 років реалізації реформи децентралізації та стратегії сталого розвитку існує потреба в моніторингу та аналізі реформи. Адже, якщо реформа неефективна необхідно вносити зміни виявивши слабкі сторони та ризики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питання формування та реалізації виконання місцевих бюджетів в Україні активно вивчається науковцями і залишається актуальною на сьогодні. Вітчизняними науковцями Демчук Н., Плахотник В., Сокирко О., Качула С. проаналізовано вплив фінансової децентралізації на стан виконання місцевих бюджетів [4–5], а проблематику реалізації реформи розглянуто науковцями Сернецький В., Фаріон-Мельник А. [6].

Організаційно-фінансові механізми розвитку бюджетної децентралізації України розглянуто науковцями Косова Т., Воронкова О., Ключка О., Костинець Ю., Теремецький В., Соляник К., Закоморна К., Попрощаєва О. Яковчук Я. [8–9], на основі зарубіжного досвіду науковцями Vasylytsiv T., Biletska I., Mulska O. [7]. Питання фінансової децентралізації на основі європейських тенденцій досліджено у науковій статті вченими Толкмітт Ф., Волохова І., Ігнатенко Р. [10].

Іноземними та вітчизняними Fabus M., Dubrovina N., Guryanova L., Chernova N., Zyma O., Slavinskaite N., Lapinskiene G., Hlawiczka R., Vasa L., Malicka L., Alexandru D., Guziejewska B., Digidowiseiso K., Murshed S., Bergh S. [11–15] у своїх наукових працях було розглянуто особли-

вості утворення фінансової децентралізації та ефективність її використання у країнах Європи та світу. А отже тема фінансової децентралізації не втрачає своєї актуальності і розглядається низькою науковців в Україні та по всьому світу.

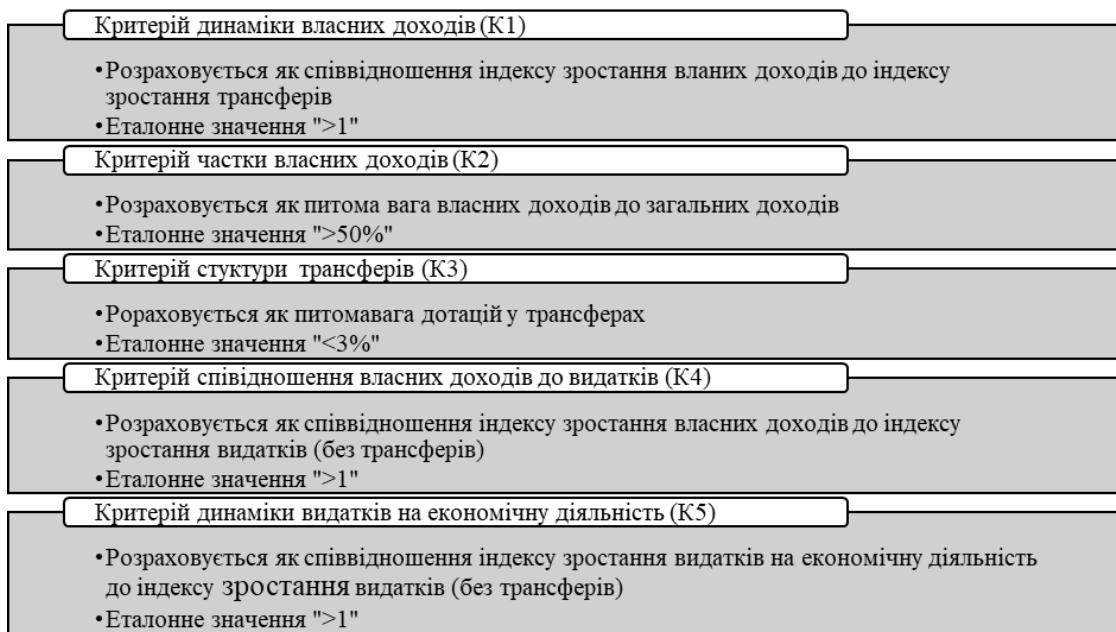
Мета статті. В умовах активної трансформації економіки України існує необхідність постійного моніторингу та аналізу фінансово-економічних показників. При утворенні нових територіальних одиниць показниками ефективності їх діяльності в умовах бюджетної децентралізації можуть виступати критерії ефективності використання бюджетних коштів. Метою статті є дослідження ефективності бюджетної децентралізації на прикладі територіальних громад Полтавської області. Визначити успішні та неуспішні громади у плані реалізації економічної діяльності та зазначити шляхи покращення їх економічного становища.

Виклад основного матеріалу. З початком реформи децентралізації в Україні почались активно змінювались пріоритети розвитку економіки. На сьогоднішній день в умовах Євроінтеграції пріоритетною економічною течією виступає енвайронментальна економіка основою якої є гармонійний економічний розвиток країни та покращенням екологічної ситуації. Саме тому територіальними громадам необхідно змінювати пріоритети використання коштів місцевих бюджетів. При чому необхідно досягти високого рівня ефективності використання бюджетних коштів, адже метою децентралізації є створення самостійних, фінансово незалежних територіальних одиниць, враховуючі природний, ресурсний, трудовий потенціал, географічне положення, потреби суспільства та територіальні можливості [17].

Для ефективного використання фінансових ресурсів територіальні громади мали пройти процедуру в 5 етапів:

- складання та прогнозування місцевого бюджету;
- створення проекту бюджету територіальної громади;
- розгляд та затвердження бюджету територіальної громади;
- виконання та коригування бюджету;
- звітування та ухвалення подальших рішень [16].

На сьогоднішній день територіальні громади вже пройшли всі етапи та аналізують результати для подальшого розвитку. Постає питання наскільки ефективно громади використовують власний бюджет. Для аналізу ефективності бюджетної децентралізації використовуємо 5 критеріїв відображенні на рисунку 1.

Рис. 1. Критерії ефективності бюджетної децентралізації

Джерело: розроблено автором

За об’єкт дослідження візьмемо територіальні громади Полтавської області. На першому етапі наукового дослідження потрібно зібрати статистичну інформацію джерелом якої може виступати статистичний збірник міністерства фінансів [18] та офіційний державний вебпортал Open budget [19], де відображено інформацію виконання бюджетів за останні роки. Вже на цьому етапі було видно, що в 2021 році економічні показники територіальних громад значно зросли. Це відбулось через те, що вступив в дію четвертий етап процедури форму-

вання бюджетів громад «виконання та коригування бюджету».

Другим кроком по кожній громаді розраховуємо критерії ефективності децентралізації. Результати розрахунків наведені в таблиці 1 та таблиці 2.

Відповідно за результатами розрахунків із 60 територіальних громад Полтавської області тільки 5 досягли всі критерії ефективності використання бюджетних коштів. При чому Вилкосорочинська територіальна громада на 90% наповнює власний бюджет самостійно і тільки

Таблиця 1

Громади, що досягли еталонного значення за п’ятьма критеріями ефективності бюджетної децентралізації у 2022 році

Громади/Критерії	К1	К2	К3	К4	К5
Великосорочинська територіальна громада	2,195	90,82%	1,30%	1,461	1,072
Кременчуцька територіальна громада	1,984	85,21%	0,48%	1,121	3,421
Нехворощанська територіальна громада	2,750	83,81%	1,59%	1,645	9,179
Новоселівська територіальна громада	2,472	86,74%	1,14%	1,325	1,276

Джерело: узагальнено авторами на основі [18–19]

Таблиця 2

Громади, що досягли тільки одне еталонне значення за п’ятьма критеріями ефективності бюджетної децентралізації у 2022 році

Громади/Критерії	К1	К2	К3	К4	К5
Кам'янопотоківська територіальна громада	0,927	38,98%	42,82%	1,066	0,819
Заводська територіальна громада	0,933	67,43%	32,06%	0,785	0,003
Мартинівська територіальна громада	0,841	86,19%	12,04%	0,043	0,053
Ромоданівська територіальна громада	0,662	59,03%	38,52%	0,772	0,223

Джерело: узагальнено авторами на основі [18–19]

на 1,3% залежна від дотацій. У 2022 році Виликосорочинська територіальна громада має найкращі показники ефективності. П'ять територіальних громад мають найнижчі результати, а отже їх адміністраціям необхідно переглянути стратегію управління, та шляхом удосконалення привабливості громад покращувати результати. Методи удосконалення привабливості виступати: покращення підприємницької діяльності, збільшення робочих місць, створення власного бренду, створення зон відпочинку, зростання туризму.

Наступним кроком проаналізовано громади що погіршують загальнонаціональні показники та ті, що їх покращують. За результатами розрахунків виявлено, що 4 громади покращують загальнонаціональні показники за всіма критеріями і 14 громад погіршують майже за всіма критеріями. Наступним кроком можна виявити наскільки виконувались критерії з 2019 по 2022 роки, результати відображенні в таблиці 3. За основу візьмемо громади Полтавської області що мають відкриту статистичну інформацію за період 2019 по 2022 роки (25 територіальних громад).

Очевидно, що з кожним роком ситуація покращується і територіальні громади таки набувають певної фінансової незалежності. За критерієм 3 можна зрозуміти, що рівень дотацій скорочується, цьому може слугувати вдала політика, що зумовила видаткам на економічну діяльність у 2021 році.

Таблиця 3

Досягнення критеріїв ефективності використання бюджетних коштів за 2019–2022 роки

Рік/ Критерій	K1	K2	K3	K4	K5	Разом
2019	22	24	0	6	4	56
2020	15	24	0	16	4	59
2021	11	25	8	8	10	62
2022	23	25	14	22	2	86

Джерело: узагальнено авторами на основі [18–19]

Однак існують громади, що в питанні економічної незалежності вимагають значного покращення. Очевидно, що 5 із 60 громад, що відповідають нормам ефективності не є позитивним результатом для України. Але враховуючі щорічні покращення можна стверджувати, що при вдалій економічній політики та при умові подолання внутрішніх ризиків та загроз Україна може в найближчому майбутньому покращити свої результати.

Висновки та пропозиції. Бюджетна децентралізація, як одна із форм реформи децентра-

лізації в Україні, активно реалізується в середній країні. Не дивлячи на військову агресію проти України, сама країна продовжує розвиватися, хоча могла б мати значно кращі економічні результати. За результатами наукового дослідження виявлено, що в 2021 році активно почали діяти бюджети територіальних громад про, що свідчить суттєві зміни в статтях доходів та видатків бюджету громад. Досліджуючи ефективність бюджетної децентралізації на прикладі територіальних громад Полтавської області можна спостерігати очевидні зміни у аспекті їх бюджетоутворення. Досліджено, що громади кожного року підвищують наповнення бюджету коштами від власних доходів, рівень дотацій скорочується. Однак критерій рівня дотацій ще досі залишається на високому рівні. Із 60 досліджуваних громад тільки 20% мають негативні показники розвитку, 40% мають середні показники ефективності, інші 40% – високі. Для покращення результатів громадам необхідно модернізувати свою адміністративно-управлінську діяльність, розробити ефективну стратегію розвитку, реалізувати її та досягти необхідних критеріїв ефективності використання бюджетних коштів.

Поточне наукове дослідження вимагає подальшого розвитку, оскільки громади є «молодими» і необхідно постійно аналізувати результати їх економічної діяльності задля своєчасного виявлення проблемних моментів, усунення їх та подальшого розвитку економічної привабливості територіальних громади України.

Література:

1. Дудкевич В.І. Процес інтеграції України до Європейського Союзу в контексті суперечностей внутрішньо європейського розвитку. *Політичне життя*. 2021. № 1. С. 119–124. DOI: <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2021.1.15>
2. Гудзь Л.В. Польська та українська моделі децентралізації: порівняльний аналіз. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право»*. 2020. № 29. С. 91–96. DOI: <https://doi.org/10.26565/2075-1834-2020-29-11>
3. Вольська О.М., Ковпанець Є. Удосконалення фінансової децентралізації місцевого самоврядування. *Таврійський науковий вісник. Серія : Економіка*. 2020. № 4. С. 31–36. DOI: <https://doi.org/10.32851/2708-0366/2020.4.4>
4. Катан Л.І., Качула С.В., Демчук Н.І., Павлова Д.К. Формування місцевих бюджетів в умовах реформування суспільних фінансів України. *Агросвіт*. 2020. № 3. С. 3–12. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2020.3.3>
5. Сокирко О.С., Плахотнюк В.В. Аналіз стану доходів місцевих бюджетів при реалізації реформи бюджетної децентралізації. *Бізнес Інформ*. 2019. № 7. С. 304–311. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2019-7-304-311>
6. Фаріон-Мельник А.І., Сернецький В.М. Проблема зв'язку між рівнем децентралізації бюджетних коштів та зростання регіональної економіки. *Галицький економічний вісник. Серія: «Економіка»*. 2020. Т. 63. № 2. С. 96–108.

7. Vasylytsiv T., Biletska I., Mulska O. Organizational and financial instruments of decentralization and development of united territorial communities in Ukraine: Poland's experience. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 2021. Vol. 43. No. 2. P. 276–287. DOI: <https://doi.org/10.15544/mts.2021.24>
8. Косова Т., Воронкова О., Ключка О., Костинець Ю. Фінансовий контроль у системі бюджетної безпеки держави і регіонів в умовах децентралізації в Україні. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2021. Vol. 36. No. 1. P. 140–148. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptr.v1i36.227684>
9. Теремецький В., Соляник К., Закоморна К., Попрошаєва О., Яковчук Я. Фіскальна децентралізація в Україні: пошуки нових підходів до розвитку місцевого самоврядування. *Financial and credit activity problems of theory and practice*. 2021. Vol. 37. No. 2. P. 180–189. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptr.v2i37.229957>
10. Толкмйтт Ф., Волохова І., Ігнатенко, Р. Фінансова децентралізація в Україні в контексті європейських тенденцій. *Financial and credit activity problems of theory and practice*. 2022. Vol. 4. No. 45. P. 36–47. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptr.4.45.2022.3839>
11. Fabus M., Dubrovina N., Guryanova L., Chernova N., Zyma O. Strengthening financial decentralization: Driver or risk factor for sustainable socio-economic development of territories? *Entrepreneurship and Sustainability Issues*. 2019. Vol. 7. No. 2. P. 875–890. DOI: [https://doi.org/10.9770/jesi.2019.7.2\(6\)](https://doi.org/10.9770/jesi.2019.7.2(6))
12. Slavinskaite N., Lapinskiene G., Hlawiczka R., Vasa, L. Financial Innovation Management: Impact of Fiscal Decentralization on Economic Growth of the Baltic Countries. *Marketing and Management of Innovations*. 2022. Vol. 1. No. 1. P. 257–271. DOI: <https://doi.org/10.21272/mmi.2022.1-19>
13. Malicka L. Formal Dimension of Fiscal Decentralization in the Context of Vertical Fiscal Imbalance and Financial Autonomy of Municipalities in Slovakia. *Politická ekonomie*. 2019. Vol. 67. No. 3. P. 273–290. DOI: <https://doi.org/10.18267/j.polek.1240>
14. Alexandru D.G., Guziejewska B. Administrative Capacity as a Constraint to Fiscal Decentralization. The Case of Romania and Poland. *Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe*. 2020. Vol. 23. No. 1. P. 127–143. DOI: <https://doi.org/10.18778/1508-2008.23.08>
15. Digidowiseiso K., Murshed S.M., Bergh S.I. How Effective Is Fiscal Decentralization for Inequality Reduction in Developing Countries?. *Sustainability*. 2022. Vol. 14. No. 1. P. 505. DOI: <https://doi.org/10.3390/su14010505>
16. Бюджетний кодекс України : Закон України : станом на 8 липня 2010 р. № 2456-VI. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. Київ : Парлам. вид-во, 2010. № 50-51. 572 с.
17. Ільч Л.М., Яковенко І.В., Акіліна О.В. Модернізація системи управління соціальною сферою в умовах децентралізації. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2021. № 9. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2156-2021.9.2>
18. Бюджет України – 2021. Статистичний збірник. Київ : Міністерство фінансів України, 2022. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/2_Budget_of_Ukraine_2021.pdf
19. Open Budget. Державний веб-портал бюджету для громадян. URL: <https://openbudget.gov.ua/> (дата звернення: 27.05.2023).
20. Vasylytsiv T., Biletska I., Mulska O. Organizational and financial instruments of decentralization and development of united territorial communities in Ukraine: Poland's experience. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*, vol. 43, no. 2, pp. 276–287. DOI: <https://doi.org/10.15544/mts.2021.24>
21. Gudž L.V. (2020) Polska ta ukraińska modeli detsentralizatsii: porivnialnyi analiz [Polish and ukrainian models of decentralization: comparative analysis]. *The Journal of V.N. Karazin Kharkiv National University. Series "Law"*, vol. 29, pp. 91–96. DOI: <https://doi.org/10.26565/2075-1834-2020-29-11>
22. Volska O.M., Kovpanets E. Udoshkonalennia finansovoi detsentralizatsii mistsevoho samovriaduvannia [Improvement of financial decentralization of local government]. *Taurida Scientific Herald. Series: Economic*, vol. 4, pp. 31–36. DOI: <https://doi.org/10.32851/2708-0366/2020.4.4>
23. Katan L., Kachula S., Demchuk N. and Pavlova D. (2020) Formuvannia mistsevykh biudzhativ v umovakh reformuvannia suspilnykh finansiv Ukrainy [Local budgets formation in the conditions of reforming public finance of Ukraine]. *Agrosvit*, vol. 3, pp. 3–12. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2020.3.3>
24. Sokyрко O.S., Plahotniuk V.V. (2019) Analiz stanu dokhodiv mistsevykh biudzhativ pry realizatsii reformy biudzhetnoi detsentralizatsii [Analyzing the Local Budget Revenues in the Implementation of the Reform of Budget Decentralization]. *Business Inform*, vol. 7, pp. 304–311. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2019-7-304-311>
25. Farion-Melnyk A., Sernetskyi V. (2020). Problema zviazku mizh rivnem detsentralizatsii biudzhetykh koshtiv ta zrostanniam rehionalnoi ekonomiky [The problem of relationship between budget funds decentralization level and regional economy growth] *Galician economic journal*, vol. 63, no. 2, pp. 96–108. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2020.02.096
26. Vasylytsiv T., Biletska I., Mulska O. (2021) Organizational and financial instruments of decentralization and development of united territorial communities in Ukraine: Poland's experience. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*, vol. 43, no. 2, pp. 276–287. DOI: <https://doi.org/10.15544/mts.2021.24>
27. Kosova T., Voronkova O., Kliuchka O., Kostynets I. (2021) Finansovyi kontrol u systemi biudzhetnoi bezpeky derzhavy i rehioniv v umovakh detsentralizatsii v Ukraini [Financial control in the system of budgetary security of the state and regions under decentralization conditions in Ukraine]. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, vol. 36, no. 1, pp. 140–148. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptr.v1i36.227684>
28. Teremetskyi V., Solyannik K., Zakomorna K., Poproshaieva O., & Yakovchuk Y. (2021) Fiskalna detsentralizatsiia v Ukraini: poshuky novykh pidkhodiv do rozvytku mistsevoho samovriaduvannia [Fiscal decentralization of Ukraine: search for new approaches for the development of local self-government]. *Financial and credit activity problems of theory and practice*, vol. 37, no. 2, pp. 180–189. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptr.v2i37.229957>
29. Tolkmitt V., Volokhova I., Ignatenko R. (2022) Finansova detsentralizatsiia v Ukraini v konteksti yevropeiskykh tendentsii [Financial decentralization in Ukraine in the context of european trends]. *Financial and credit activity problems of theory and practice*, vol. 4, no. 45, pp. 36–47. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptr.4.45.2022.3839>
30. Fabus M., Dubrovina N., Guryanova L., Chernova N., Zyma O. (2019) Strengthening financial decentralization: Driver or risk factor for sustainable socio-economic development of territories? *Entrepreneurship and Sustainability Issues*, vol. 7, no. 2, pp. 875–890, DOI: [https://doi.org/10.9770/jesi.2019.7.2\(6\)](https://doi.org/10.9770/jesi.2019.7.2(6))
31. Slavinskaite N., Lapinskiene G., Hlawiczka R., Vasa, L. (2022) Financial Innovation Management: Impact of Fiscal Decentralization on Economic Growth of the Baltic Countries. *Marketing and Management of Innovations*, vol. 1, no. 1, pp. 257–271. DOI: <https://doi.org/10.21272/mmi.2022.1-19>

References:

1. Dudkevych V.I. (2021) Protses intehratsii Ukrainy do Yevropeiskoho Soiuzu v konteksti superechnosti vnurishno yevropeiskoho rozvytku [The Process of Ukraine's Integration into the European Union in the Context of the Contradictions of Inter-

13. Malicka L. (2019) Formal Dimension of Fiscal Decentralization in the Context of Vertical Fiscal Imbalance and Financial Autonomy of Municipalities in Slovakia. *Politicka ekonomie*, vol. 67, no. 3, pp. 273–290. DOI: <https://doi.org/10.18267/j.polek.1240>
14. Alexandru D.G., Guziejewska B. (2020) Administrative Capacity as a Constraint to Fiscal Decentralization. The Case of Romania and Poland. *Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe*, vol. 23, no. 1, pp. 127–143. DOI: <https://doi.org/10.18778/1508-2008.23.08>
15. Digidowiseiso K., Murshed S.M., Bergh S.I. (2022) How Effective Is Fiscal Decentralization for Inequality Reduction in Developing Countries? *Sustainability*, vol. 14, no. 1, p. 505. DOI: <https://doi.org/10.3390/su14010505>
16. Biudzhetni kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy: stanom na 8 lypnia 2010. No. 2456-VI [Budget Code of Ukraine: Law of Ukraine: as of July 8, 2010, No. 2456-VI]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR)*. Kyiv: Parlam. vyd-vo, 2010. No. 50-51. 572 p. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> (accessed April 01, 2023).
17. Ilich L., Yakovenko I. and Akilina O. (2021) Modernizatsiia systemy upravlinnia sotsialnoiu sferoiu v umovakh detsentralizatsii [Modernization of the social sphere management system in the conditions of decentralization]. *Derzhavne upravlinnya: udoskonalennya ta rozvytok*, no. 9. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2156-2021.9.2>
18. Biudzhety Ukrainy – 2021. Statystychnyi zbirnyk (2022). Kyiv: Ministerstvo finansiv Ukrainy. Available at: https://mof.gov.ua/storage/files/2_Budget_of_Ukraine_2021.pdf
19. Open Budget – State web portal of the budget for citizens. Available at: <https://openbudget.gov.ua/> (accessed 27 April 2023).

Summary. In the conditions of active European integration, Ukraine needs to carry out a number of reforms in order to meet European standards. In 2015, Ukraine began to actively implement a number of reforms. One of the significant reforms that changed the administrative division of the country was the decentralization reform, which embodies the formation of new territorial associations – united territorial communities. One of the forms of decentralization reform is budgetary (financial) decentralization. The goal of financial decentralization is the formation of independent, independent territorial communities taking into account their natural and labor resources, geographical location, social status, needs and internal capabilities. The article examines the issue of the effectiveness of the use of budget funds on the example of territorial communities of the Poltava region. Five criteria of economic assessment of the use of budget funds were applied to assess the efficiency. According to the results of the calculations, it was found that the reform is effective because most of the indicators have a tendency to improve, however, the share of communities that reach all five criteria to the reference level is quite small. However, the communities to date have not fully used their potential and are currently falling out of favor with sustainable development strategies for the future, therefore, in the coming years, provided that external threats are overcome, it is possible to observe an improvement in the effectiveness of budget decentralization that achieve all five criteria to the reference level is quite small. However, the communities to date have not fully used their potential and are currently falling out of favor with sustainable development strategies for the future, therefore, in the coming years, provided that external threats are overcome, it is possible to observe an improvement in the effectiveness of budget decentralization that achieve all five criteria to the reference level is quite small. However, the communities to date have not fully used their potential and are currently falling out of favor with sustainable development strategies for the future, therefore, in the coming years, provided that external threats are overcome, it is possible to observe an improvement in the effectiveness of budget decentralization. Today, it is possible to observe significant changes in the share of budget implementation by territorial communities of Poltava region. The level of own income is increasing, the level of subsidies is gradually decreasing, albeit at a small pace. However, indicators of expenditures on economic activity remain quite low. Based on the results of the calculations, it was found that out of 60 studied communities, 20% have negative indicators of efficiency, 40% have average indicators, and the other 40% have high indicators. And therefore, there is a low number of communities whose indicators remain at a low level, so they need to modernize the management system in order to catch up with the average national indicators. The current scientific research requires further development, since the communities are young and it is necessary to constantly analyze the results of their economic activity in order to timely identify problematic points, eliminate them and further develop economically attractive territorial communities of Ukraine.

Key words: efficiency, budget decentralization, territorial community, criteria, budget.